

CĂTRE O STRATEGIE INDUSTRIALĂ BAZATĂ PE AGLOMERĂRI ECONOMICE COMPETITIVE - CLUSTERE

Autor: Rodica BALABAN
Conducător: dr. conf. univ. Demian UȘANLÎ

Universitatea Tehnică a Moldovei

Abstract: O dezvoltare economică reușită presupune un proces continuu de modernizări consecutive. Pe măsură ce economiile se dezvoltă, ele progresează din punct de vedere al avantajului competitiv și al concurenței. Admitem că cea mai bună cale de a spori competitivitatea Republicii Moldova este ameliorarea activităților inovatoare concomitent cu reducerea dependenței față de prețurile factorilor de producție.

Deci, putem argumenta că prin stimularea dezvoltării clusterelor – tipuri de organizări spontane, general recunoscute ca motor al creșterii economice bazate pe inovare – Republica Moldova ar putea tinde spre un profil competitiv mai viabil.

Cuvinte cheie: cluster, strategie economică, competitivitate, dezvoltare, cluster inovativ.

Părintele conceptului de cluster și responsabil pentru popularizarea acestui concept este economistul Michael E. Porter care pleacă de la etimologia acestui cuvânt. Cluster, în limba engleză înseamnă „un grup, o aglomerare, o îngrămădire”. Plecând de aici, M. Porter definește clusterul ca fiind „o concentrare geografică de companii interconectate și instituții asociate, în particular: producători, furnizori specializați, universități și asociații comerciale”. Bunurile produse de un cluster sunt destinate exportului, au o rată ridicată de inovare și produc valoare adăugată. Astfel, prin clusterare înțelegem acele concentrări de companii interconectate, furnizori specializați, prestatori de servicii și instituții, asociate într-un anumit domeniu, localizate la nivel local, regional sau național, care urmăresc creșterea productivității și competitivității. Această structură complexă a fost ilustrată grafic de departamentul de Comerț și Oportunități Economice al Universității din Illinois, SUA, după cum urmează:

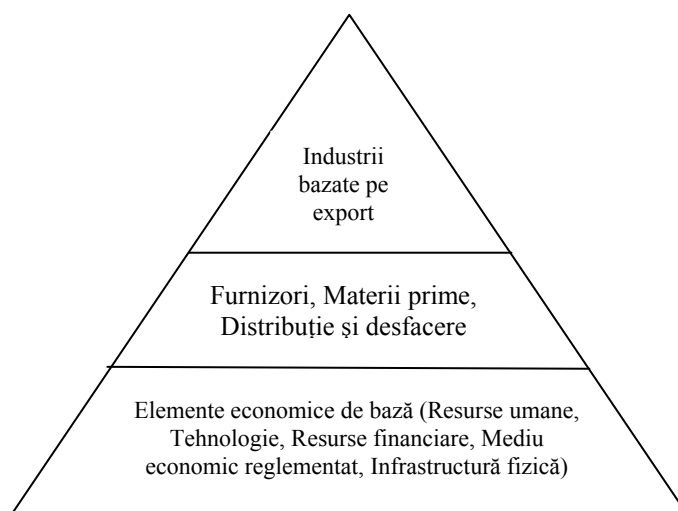

Figura 1. Structura unui cluster

Dezvoltarea economică bazată pe clusterare presupune un proces complex, în cadrul căruia de obicei regăsim 4 etape:

1) Mobilizarea: găsirea actorilor, de la nivele diferite sau de la același nivel, interesați de asociere și declanșarea inițiativei. Această etapă presupune folosirea schimbărilor economice ca oportunități pentru a aduce împreună toți actorii potențial interesați de același obiectiv, are loc crearea sau identificarea de organizații care sunt pregătite să activeze pentru organizarea unei astfel de inițiative și se încearcă implicarea tuturor potențialilor beneficiari, fie din mediul public sau privat, fie de la nivel regional, local sau național.

2) **Diagnoza:** presupune analiza mediului economic și a infrastructurii economice pe care se sprijină inițiativa de tip cluster. Se realizează o analiză oportună a situației în care se află economia, în care sunt implicați cât mai mulți actori. Este etapa în care are loc: inventarierea sectoarelor cu potențial de a deveni clustere, ordonarea lor, identificarea elementelor de țin de infrastructură economică regională, analiza oportunităților și riscurilor care pot apărea.

3) **Strategia de colaborare:** reprezintă întâlnirile periodice la care participă companii, instituții publice sau private, întâlniri care au ca scop identificarea priorităților și a acțiunilor care să răspundă problemelor comune. Au loc, alegerea unor lideri de grup și selectarea profilului de participant de la fiecare instituție interesată. Tot în această etapă are loc și stabilirea unor ținte și obiective măsurabile de-a lungul procesului, precum și a unui plan concret de acțiuni pe baza serviciilor, resurselor și pieței disponibile.

4) **Implementarea:** este faza în care avem de a face cu un consimțământ și cu apariția ideii de a lucra împreună într-un cluster. De asemenea, se lucrează la identificarea și crearea unei organizații care să aibă un principal obiectiv implementarea procesului. Aceasta presupune crearea unei strategii de management a procesului prin identificarea sau înființarea unei organizații care să creadă în această instituție și prin împărțirea de sarcini între toți partenerii. Este avută în vedere și identificarea de resurse financiare pentru diferite acțiuni viitoare, precum și monitorizarea rezultatelor și a performanțelor obținute.

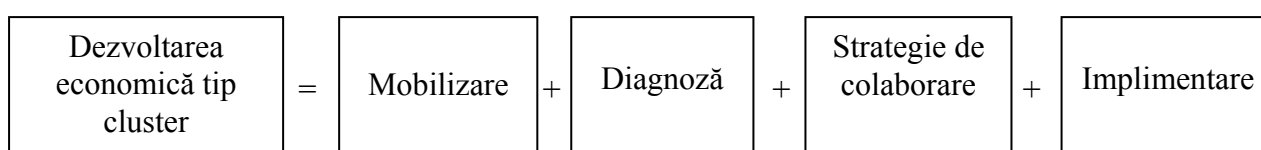

Figura 2. Etapele procesului de elaborare a unui cluster

În calitate de potențial cluster în R. Moldova, ar servi domeniul industriei constructoare de mașini, care ar avea ca misiune stimularea inovării și colaborării în sectorul construcțiilor de echipamente tehnice destinate agriculturii și industriei alimentare, în scopul consolidării competitivității și dezvoltării durabile a acestor sectoare economice, al dezvoltării regionale și al creșterii inteligente, durabile și favorabile incluziunii sociale.

Formarea oricărui cluster implică practic aceleași obiective:

- Armonizarea și reprezentarea intereselor tuturor membrilor;
- Crearea și comercializarea unor produse și servicii inovative din domeniul mașinilor și utilajelor pentru agricultură și industria alimentară;
- Creșterea competitivității sectorului construcției echipamentelor tehnice pentru agricultură și industrie alimentară prin investiții tangibile și intangibile, finanțate din resursele proprii ale membrilor sau din fonduri naționale sau comunitare;
- Crearea condițiilor asigurării unei dezvoltări durabile a regiunilor din aria geografică a clusterului;
- Stabilirea unei strategii comune de dezvoltare în domeniul de activitate al clusterului format.

Clusterelor sunt întreprinderi, unite prin fluxuri materiale și financiare comune pentru creșterea concurenței și productivității. La momentul actual, în Moldova întreprinderile mici și mijlocii constituie 97,82% din numărul total de întreprinderi, unde activează 57,3% din numărul total de angajați. Apartenența la un cluster devine un avantaj real pentru întreprinderile mici și mijlocii, ca urmare atât a accesului facil și rapid la rezultatele cercetărilor în vederea implementării acestora în producție și realizării de produse inovative, cât și a strategiilor comune de dezvoltare, pornind de la cele de cooperare în producție și achiziție de tehnologii și echipamente performante destinate utilizării în comun, până la cele de marketing.

Bibliografie:

1. AITT - Agenția pentru Inovare și Transfer Tehnologic, *Implementarea în Republica Moldova a conceptului de cluster inovativ*, mun. Chișinău, Mai 2010.
2. Porter, Michael, *Building the Microeconomic Foundations of Prosperity: Findings from the Microeconomic Competitiveness Index*, World Economic Forum, Geneva, 2004.
3. Raport privind activitatea Ministerului Economiei, 2010.